

Al achttien weken griep epidemie

Nieuwsbrief Influenza- Surveillance 2014-2015

Een uitgave van: Nationaal Influenza Centrum (NIC): Rotterdam (Erasmus MC), Bilthoven (RIVM); Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL); Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).

Influenzasituatie in Nederland

De influenza-activiteit in Nederland is in de achttiende week van de griep epidemie wederom in geringe mate verder gedaald (figuren 1 en 2). In week 14 van 2015 meldden zich per 10.000 inwoners 5,6 patiënten met een influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) bij één van de NIVEL-peilstationhuisartsen tegen 7,6 in de voorgaande week. Het percentage influenzaviruspositieve monsters afkomstig van de peilstationpatiënten met IAZ lag in week 14 met 50% ook nog op epidemisch niveau. Influenzavirus type B domineert sterk (figuur 3). Inmiddels heeft de duur van de huidige epidemie die van 2 jaar geleden geëvenaard, die toen gold als de langst durende epidemie in 25 jaar.

Virusdetecties: peilstationhuisartspatiënten

Influenzavirus type B was het enige type dat werd gedetecteerd. In week 14 werden bij 8 patiënten met een IAZ neus- en keelmonsters afgenomen door peilstationhuisartsen participierend in NIVEL Zorgregistraties. In deze 8 monsters werd door het NIC 4 maal (50%) influenzavirus gedetecteerd, alle 4 van de B/Yamagata/16/88-lijn.

In neus- en keelmonsters afkomstig van 14 patiënten met een luchtweginfectie zonder typische klachten van griep (ARI) werd 2 maal (14%) influenzavirus aangetoond. In beide gevallen betrof het type B van de Yamagata-lijn.

Virusdetecties: door ziekenhuislaboratoria gediagnostiseerde influenzapatiënten

Het NIC kreeg vanuit diagnostische laboratoria, meestal verbonden aan ziekenhuizen, dit seizoen tot dusver in totaal 2502 influenzavirussen toegestuurd. Van deze virussen waren er 2208 (88%) van het A-type en 294 (12%) van type B, waarvan er tenminste 224 behoorden tot de Yamagata-lijn; van 70 B-virussen is de lijn niet bepaald. Van de 2208 influenza A-virussen waren er 1630 (74%) van het subtype A(H3N2) en 160 (7%) van subtype A(H1N1)pdm09; 418 (19%) influenza A-virussen werden nog niet gesubtypeerd (figuur 4).

Virusdetecties: genetische analyse A(H3N2)-virussen

Aan het begin van het seizoen 2014/2015 clusterden de meeste Nederlandse A(H3N2)-virussen in clade 3C.2a (mismatch met het huidige H3-vaccinavirus A/Texas/50/2012), terwijl de sequenties uit koninkrijksdeel Aruba vooral in H3 clade 3C.3 clusteren (goede match met het vaccin). Gedurende het seizoen is het aandeel van clade 3C.3b toegenomen. Virussen van deze clade matchen volgens WHO-gegevens eveneens goed met het huidige vaccinavirus.

A(H3N2) virussen uit februari en maart 2015 worden nu geanalyseerd om te onderzoeken of dit patroon zich voortzet.

De WHO heeft voor het 2015/2016 influenzavaccin het A/Switzerland/9715923/2013 (een clade 3C.3a virus) gekozen, dat antigenetisch verschilt van het huidige H3-vaccinavirus.

Virusdetecties: genetische analyse B-virussen

Er is in totaal van 22 influenzavirussen van de Yamagata-lijn het HA genetisch geanalyseerd. Twintig virussen uit de peilstationsurveillance en twee virussen die door perifere en ziekenhuislaboratoria aan het NIC zijn ingestuurd, behoren tot clade 3, gerepresenteerd door B/Phuket/3073/2013.

Virussen uit deze clade matchen antigeen niet optimaal met het vaccinavirus B/Massachusetts/2/2012 voor 2014/2015. Daarom heeft de WHO voor het 2015/2016 vaccin de B-component gewijzigd in B/Phuket/3073/2013.

Influenzasituatie in Europa

Epidemiologie

In het grootste deel van de Europese Regio van de WHO lijkt de griep epidemie eveneens af te nemen. In week 13 van 2015 meldden 30 van de 42 rapporterende landen een dalende influenza-activiteit, geen land meldde hoge influenza-activiteit.

Gemiddeld was in week 13 bij peilstationpatiënten 37% van de respiratoire monsters positief voor influenzavirus. Eveneens net als in Nederland, waren in week 13 type B-infecties in de meerderheid (70%) (*Flu News Europe*).

Virologie

Influenzavirus type B-virussen waren in week 13 ook in Europa dominant. De B-virussen waarvan de fylogenetische lijn is bepaald, behoorden bijna alle (98%) tot de Yamagata-lijn. Van de gesubtypeerde type A-infecties behoorde nu 64% tot subtype A(H3N2) en 36% tot A(H1N1)pdm09.

Genetische analyse influenza B-virussen

Evenals in Nederland vielen in Europa bijna alle virussen (99%) van de Yamagata-lijn in clade 3, gerepresenteerd door B/Phuket/3073/2013, dat antigenetisch afwijkt van het huidige vaccinavirus B/Massachusetts/2/2012 en is aanbevolen als B-component van het vaccin voor het seizoen 2015/2016.

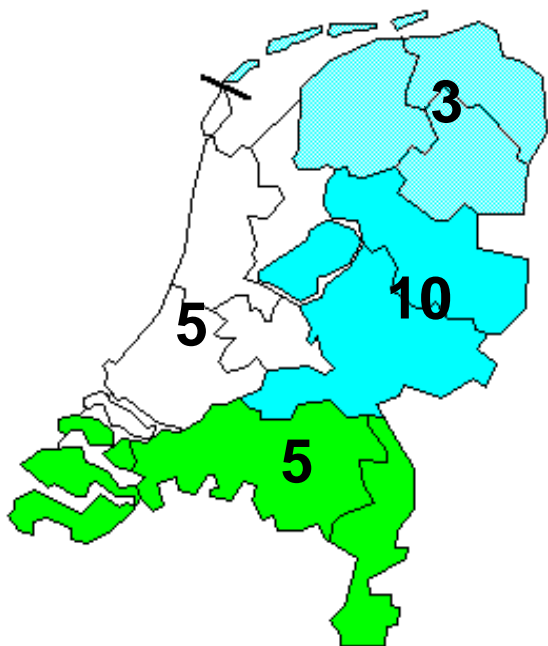

Fig.1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 14 van 2015 (bron: NIVEL, voorlopige gegevens).

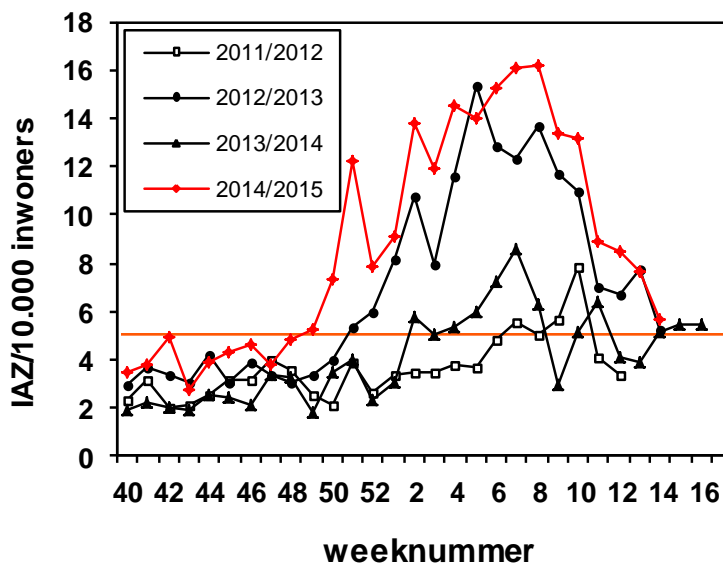

Fig.2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2011-2015 per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL). De oranje lijn geeft de epidemisch drempel weer.

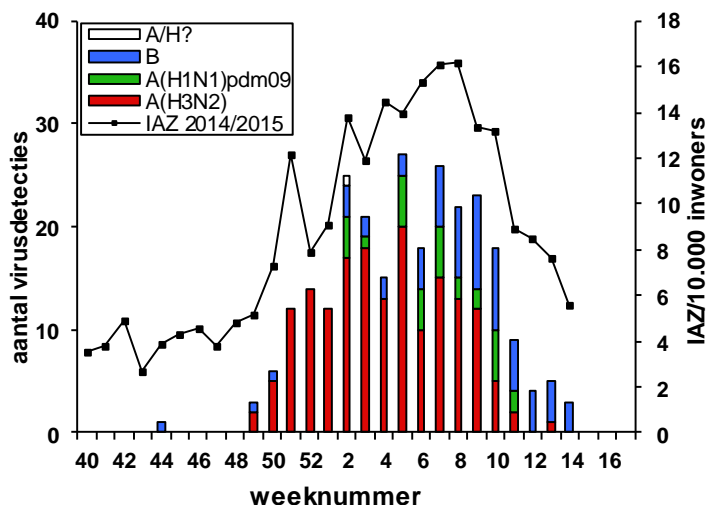

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenzavirus is gedetecteerd, (as links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. RIVM en NIVEL).

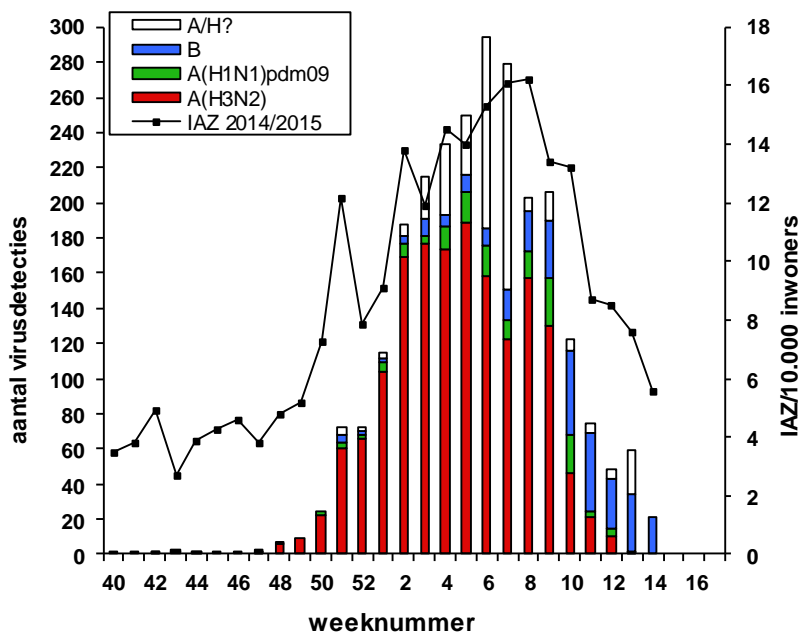

Fig. 4. Aantallen door het Erasmus MC gedetecteerde en naar het Erasmus MC vanuit diagnostische laboratoria opgestuurde virussen (as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. EMC en NIVEL).

Vaccinsamenstelling voor 2015/2016

De WHO heeft de samenstelling van het vaccin voor het noordelijk halfrond voor 2015/2016 als volgt vastgesteld:

- A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-gelijkend virus;
- A/Switzerland/9715293/2013 (H3N2)-gelijkend virus;
- B/Phuket/3073/2013-gelijkend virus.

De Nieuwsbrief ook op Internet

De Influenza-Nieuwsbrief is ook te vinden op:

<http://www.virosciencelab.com>

<http://www.virology.nl>

<http://www.nivel.nl>

<http://www.rivm.nl/Griep>

Nieuwsbrief Influenza-Surveillance 2014-2015

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

IGZ, Den Haag
Drs. Jan K. van Wijngaarden, arts,
Hoofdinspecteur Volksgezondheid

NIVEL, Utrecht
Dr. Gé A. Donker, huisarts en epidemioloog
Coördinator peilstations, NIVEL Zorgregistraties eerste
lijn

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
Prof. dr. Guus F. Rimmelzwaan
Dr. Jan C. de Jong

RIVM, Bilthoven
Dr. Adam Meijer
Drs. Marit M. A. de Lange

Redactiesecretariaat:
Maria Silva / Anouk Gideonse
Nationaal Influenza Centrum
Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
3000 CA Rotterdam